

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo

Kmetijske družbe za Slovenijo.

•Kmetovalec• izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stane 20 Din. na leto. Za inozemstvo 30 Din. — Posamezna številka stane 1 Din. Udje Kmetijske družbe za Slovenijo dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopnih cenah: Inserat na pol strani 4"0 D. na 1/2 strani 200 D. na 1/4 strani 100 D. na 1/8 strani 60 D. na 1/16 strani 35 D. Vsaka beseda v „Malih naznanilih“ stane 25 para, najmanj pa skupaj 6D

Urejuje inž. Rado Lah; založba Kmetijske družbe za Slovenijo; tisk J. Blasnika naslednikov.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati Kmetijski družbi za Slovenijo v Ljubljani, Turjaški trg šte. 3. — Ponatisi iz •Kmetovalca• so dovoljeni le tedaj, če se navede vir

št. 6. Ljubljana, 31. marca 1923. Letnik XL.

Obseg: Njivska saditev krompirja. — Pobranajte ozimno pšenico! — Današnja ruša po travnikih. — Ne oddajamo živine, ki je neobhodno potrebna. — Jetične krave. — Ne silite z vinogradi v slabe lege! — Mlečnost vimena. — Gnojnice izpod naših svinjakov. — Saditev sladkorne pese za napravo sirupa. — Kako dobimo sirup iz sladkorne pese? — Namakanje travnikov (s pravnega stališča). — Za rejo malih živali. — Kako je presaditi star oreh? — O gnojilih, ki se prilegajo travnikom. — Vprašanja in odgovori. — Kmetijske novice. — Uradne vesti. — Družbene vesti. — Inserati.

Njivska saditev krompirja.

Ni vseeno, kako šadimo krompir. Po načinu saditve se ravna tudi večji ali manjši uspeh končnega pridelka.

V splošnem velja načelo, da je pričakovati toliko več uspeha, kolikor bolj je bila zemlja pripravljena za saditev. Pri tem moramo delati razliko med saditvijo krompirja na malem prostoru in med saditvijo na večjih njivah. Na malem prostoru obdelujemo zemljo za saditev na rokah, in sicer s tem, da delamo jamice ali jarke. Na ta način se zemlja dobro zrahlja, kar ugaja krompirju.

Drugače pa je, če je treba cele njive posaditi s krompirjem. Tukaj moremo pomagati z živino, da se delo pospeši in poceni. Na njivah krompir radi podoravamo. Krompir potaknemo za vsako drugo brazdo in ga s prihodnjo brazdo zagrnemo. Ta saditev je hitra in najcenejša. Najboljša pa ni, ker se v tem primeru (posebno na težki zemlji) brazda premalo zrahlja in krompir slabše zasuje. Tudi niso vrste tako enakomerno sejane za poznejše obdelovanje z okopalnikom in osipalnikom.

Boljši način njivske saditve je brez dvoma ta, da na njivi, katero smo najprej pognojili, preorali in povlačili, vrežemo z osipalnikom jarke, da posadimo v te jarke krompir in da jih na to zopet poravnamo in s tem zasujemo krompir. Na ta način pride krompir v bolj obdelano zemljo, kar vso njegovo rast izdatno pospešuje. Najbolje storimo v tem primeru, da krompir v teh jarkih na rokah zagrnemo. S tem imamo nekaj več dela, zato pa boljše uspehe.

Priporoča se pa še en način njivske saditve. Če je zemlja dosti rahla, ga sadimo tudi na ta način, da na dobro pobranani zemlji potegnemo najprej vrste s pomočjo „markerja“ ali začrtalnika. Te vrste naj so po dva čevlja narazen. Na to sadijo delavke krompir „pod motiko“ s tem, da gredo po vrstah, mahnejo z motiko v zemljo, ki jo privzdigujejo za toliko, da se lahko notri pometava krompir od delavk, ki gredo ritensko s košarami semenskega krompirja. Ena taka delavka lahko nametava krompir hkrati v dve vrsti. Ta način saditve je dosti uspešen, treba je pa imeti začrtalnik, da zaznamujemo vrste.

Pri enem in drugem načinu njivske saditve je predvsem važno in potrebno, da je zemlja res dobro obdelana in zrahljana, ker se le v taki zemlji krompir dobro počuti.

Pobranajte ozimno pšenico!

Zemljo, ki smo jo jeseni posejali s pšenico, sta tekom zime dež in sneg lahko precej zbila, vsled česar se mlade rastline pomladi ne morejo povoljno razvijati. Treba je torej tako zemljo primerno zrahljati, da pridejo zrak, toplota in vlaga vanjo. Mnogokrat se tudi plevel močno razrase, ki ga je pravčasno uničiti, da ne bo oviral pšenice pri razvoju. Za tako rahljanje zemlje in uničevanje plevela dobro služi njivska brana, s katero je pobranati ozimno pšenico.

Brananje ozimne pšenice vršimo le ob suhem vremenu in ko je zemlja že primerno osu-

šena. Najbolje učinkuje tako brananje pred dežjem, ker se tedaj manj izruvanih rastlin posuši.

Braní mora na vsak način slediti valjar, kajti z brano smo izruvali marsikatero rastlino, ki jo je treba zopet pritisniti k zemlji, da se ne posuši. Tudi marsikatero kepo ali grudo moramo zdrobiti, če hočemo, da se bo dala pšenica pozneje dobro žeti ali kositi.

Po brananju ozimne pšenice izgleda njiva pravzaprav zelo žalostno in marsikateri kmet se je že norčeval iz tistega „napredneža“, ki je svojo njivo napravil tako razdrapano in povaljano, češ „ta bo pa lahko žel“. Toda čez mesec dni se mu ni več rogal, kajti na pobranani in povaljani njivi ni našel več tistih praznot, ki jih je po takem delu pričakoval. Nasprotno, pšenica se je povsod enakomerno obrasla, krepko pognala ter je brezdvomno boljše izgledala kakor sosedova, ki ni bila pobranana. Tudi žetev je pokazala, da je na taki njivi zraslo več zrnja in slame.

Brananje ozimne rži v splošnem pa ni priporočljivo; potrebno je kvečjemu na težki zemlji, nikakor pa ne na peščenih tleh, na katerih se rž najraje seje, ker so ta itak dovolj rahla.

Mnogokrat se celo priporoča pobranati jaro žito, če se je pregosto obraslo, oziroma če je močno poraslo s plevelom. Toda to so večinoma le izjeme.

Žita, ki se močno in pregosto obrasejo, spomladi navadno obžanjemo, da ne prično gniti, oziroma da pozneje ne poležejo. To se zgodi pri pregosti setvi ali pri zemlji, premočno zagnojeni z dušikom. V južnih krajih jih večkrat spomladi popasemo.

V glavnem pa je priporočati, da se kmetovalci oprimejo pomladnega brananja in valjanja ozimne pšenice, kajti s tem delom si bodo brezdvomno zvišali pridelke in znižali pridelovalne stroške.

Današnja ruša po travnikih.

Različna zemlja in različna lega ustvarjata tudi različno rušo po naših travnikih. Ker je na sestavi ruše največ ležeče, kako se obračajo košnje, je važno, da skrbimo za čim popolnejšo sestavo ruše. Mnogoštevilne trave, ki rasejo po travnikih, so različne vrednosti za krmo in za košnjo. Nekatere so visoke, druge nizke, ene so trpežne, druge kratkotrajne, nekatere dajejo po več košenj, druge samo po eno, ene dajejo bolj tečno krmo, druge manj itd. Med travami so torej velike razlike, ki bi jih morali naši kmetovalci tako poznati, kakor poznajo različna žita med seboj. Pri nas pa mečemo vse trave v en koš, češ trava je trava.

V tem oziru se pa motimo, in prav temu dejstvu je mnogo pripisati, da se tako malo stori za izboljšanje travniške ruše. Potrebno je, da poznamo vsaj najvažnejše trave, ki rasejo po naših travnikih, ne samo po imenu, ampak tudi po njih lastnostih in vrednosti. Drugič je pa potrebno, da pospešujemo rast najboljših trav, ki se nahajajo in ki uspevajo na dotični zemlji in v dotični legi. Nam ne sme biti vseeno, če začne ruša hirati in od leta do leta nazadovati, ampak nasprotno. Nam mora biti na tem,

da se travniška ruša od leta do leta popolnjuje, da bo več košnje in boljše košnje.

Dobre trave naj se širijo, slabe pa izpodrivajo. Ravnotako naj izginejo razna malovredna travniška zelišča, ki so plevel in nič drugega. Le ruša, ki je sestavljena iz dobrih trav in detelj, nam bo dajala košnje, ki bodo v vsakem pogledu povoljne.

Dosegli bomo to s pomlajevanjem travnikov, z gnojenjem travnikom in z letnim obdelovanjem travnikov. Skrbeti je torej za pripravna semena, za primerna gnojila in za travniške brane. Le pod temi pogoji se bo današnja ruša po naših travnikih popolnila in zgostila.

Ne oddajajmo živine, ki je neobhodno potrebna.

Težak je boj naših živinorejcev proti pomanjkanju krme. Ne le da nam trpi živina, trpi tudi vse naše gospodarstvo. Užitek od živinoreje je postal malenkosten, nasprotno pa nas stane vsako dokupovanje krme nenavadno visoke stroške. Velike so žrtve, ki jih doprinasamo za našo živinorejo. Vendar ni druge pomoči, kakor da vztrajamo in da držimo. Ne izpraznimo še nadalje naših hlevov, da ne podležemo z našim gospodarstvom! Živino, ki je neobhodno potrebna za delo in za dom, moramo obdržati, pa naj trpi še nekaj časa pomanjkanje.

Zlasti naše dobre plemenske živine ne smemo oddajati iz hleva, drugače pridemo ob vso prirejo. Ne pustimo oddajati naših dobrih plemenskih krav, in naj pridejo še tako dobri kupci iz inozemstva! Naši domači mesarji so nam odpeljali že mnogo lepih bikov v svoje klavnice, kjer so jih pobili. Ali naj izgubimo še to, kar nam je ostalo? Kako naj nadomestimo plemenjake, ki nam manjkajo sedaj vse povsod?

Pa tudi teh plemenskih krav, ki jih imamo danes takorekoč za seme, ne moremo več oddajati, pa naj se nam ponujajo še tako vabljive cene. Če pridemo še ob to živino, pridemo ob najvažnejši vir za nadaljnje dohodke pri našem gospodarstvu. Kako naj nadomestimo take živali, ki predstavljajo najvažnejši kapital pri hiši?

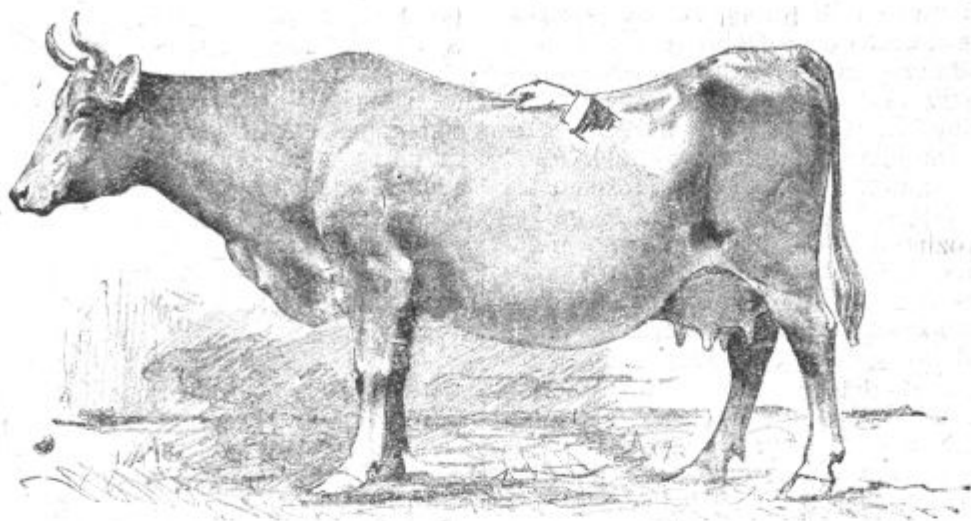
Opozarjamo zaradi tega vse živinorejce križem naše dežele, da se ne dajo zapeljavati po tujih in domačih kupcih in naj ne zavržejo živali, ki so neobhodno potrebne.

Dobre plemenske živali naj ostanejo doma za seme in za užitek, pa naj se godi naši živini do novine še tako trda.

Ne podirajmo glavnega temelja našemu gospodarstvu!

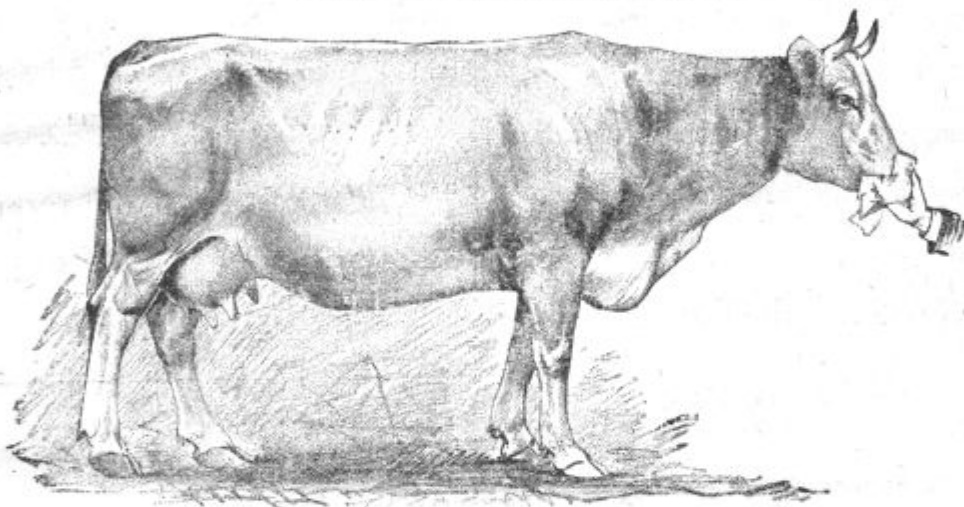
Jetične krave.

Kakor znano, je prekmurska živina precej podvržena tuberkulozi. Čuditi se temu ne smemo, če pomislimo, po kakšnih hlevih mora prebivati. Prejšnja domača živina se je v tem kraju popolnoma izpodrinila z zlahtno simodolsko živino. Tej pa ne ugaja povsem ondodna reja. Simodolska živina je vajena od doma na boljše razmere. V Prekmurju

Podoba 1.

Pritisk vrh hrbtišča, ki draži na kašelj.

Podoba 2.

Tiščanje gobca z ruto, da se pojavi kašelj.

mora pa marsikaj pogrešati. Živina je sicer na videz prav lepe vnanjosti, ker je simodolska živina priznana lepa, toda v svojem jedru je pa le slaba, ker je preveč občutljiva za vse nepravilike, katerim je izpostavljena v Prekmurju.

Najbolj ji manjka zdravih, zračnih hlevov in zadostne paše. Če mora živina simodolske krvi tiščati po tesnih in zatohlih hlevih, ki so vrhutega brez svetlobe, potem ni nič čudnega, če začne bolehati in če postane razpoložena za jetiko.

In tako kakor v Prekmurju se loteva pljučna jetika ali tuberkuloza tudi drugod naše živine, posebno take, ki je mehke narave, ki je razvajena in ki ji ne moremo nuditi ugodnih življenjskih pogojev. Posebno molzna goved je rada razpoložena za tuberkulozo, če jo po eni strani preveč tiščimo v nezdravih hlevih, po drugi strani jo pa preveč izrabljamo z molžo in s porodi. Marsikatera dobra krava nam začne pešati in zapade tuberkulozi.

Pljučna tuberkuloza se razodeva na kašlju, ki se začne redno pojavljati pri takih živalih. Pozneje začne živina tudi hirati, izgubi svetlo dlako in mehko kožo. Take krave, ki začno sumljivo bolehati, poznamo na tem, da jih draži na kašelj, če jih z roko

pritiskamo vrh hrbtišča, tako da se vleknejo (pod 1.) ali pa, če tiščimo za malo časa ruto pred gobcem, tako da jim sapo zapiramo (pod. 2.).

Ker se razpoloženje za tuberkulozo prenaša na zarod, niso jetične krave dobre za pleme in je bolje, da se jih o pravem času iznebimo in da jih oddamo mesarju.

Ne silite z vinogradi v slabe lege!

V Sloveniji imamo že dosti vinogradništva. Bati se je, da pridemo z njim še v težki položaj, če pojde tako naprej. Pomisliti moramo, da ne moremo danes z našim vinom nikamor ven in da pridelujemo vina čez naše domače potrebe. Če pomislimo dalje, koliko nas stane modra galica, žveplo, vsi drugi pripomočki in potrebščine novega vinogradništva, ki jih moramo dobivati iz inozemstva, in da ne spravimo po drugi strani nič vina čez mejo, moramo priti do zaključka, da je naša vinsko-trgovska bilanca močno pasivna. V inozemstvo pošiljamo vsako leto ogromne vsote denarja, vino moramo pa doma popiti. To je škoda, ki se v našem državnem gospodarstvu močno pozna.

Ta škoda se poveča še s tem, ker se porabijo vse naše najboljše denarne in delovne sile v prvi vrsti za vinogradništvo, dočim se po naših vinskih krajih zapostavljajo vse druge panoge. Vinograd in vinski hram stojita na prvem mestu, travnik in hlev pa na zadnjem. Da tako gospodarstvo ne more v danih razmerah trajno dobro vplivati, je jasno.

Zato pa svarimo naše gospodarje, da se ne zatekajo k vinogradništvu po takih legah, ki so prisiljene in kjer ni pričakovati drugega kakor malo varen in malo vreden pridelek. Zlasti da ne delamo tega v tem primeru, če imajo zastajati in trpeti interesi drugih panog našega gospodarstva, ki so izboljšanja nujno potrebne. Če bomo znesli vse v take prisiljene vinske lege, namesto da bi ojačili našo živinorejo v zvezi s pridelovanjem potrebne krme, potem smo sami krivi, če bo vse naše gospodarstvo stalo na slabih nogah in če nas bodo preganjale slabe letine iz rodni tal.

Vobče lahko trdimo, da prisiljene lege niso za današnje vinogradništvo in to v nobenem oziru. Nekoliko bolje bi bilo, da bi se obračalo denar, delo in gnoj za povzdigo živinoreje in pridelovanja krme, ki sta za take kraje najbolj spasonosni. Danes nam krompir več nese kakor vinogradi v boljših legah. Kdor ne verjame, naj računi! Naj nas ne slepe cene zadnjih let, ampak obrnimo pogled v **bodočnost!**

Mlečnost vimena.

Pri dojnih in molznih živalih deluje vime venomer naprej, brez prestanka. Čim več krvi doteka v vime, tem več se proizvaja iz nje mleka. To proizvodnjanje se ustavi šele z odstavo molže. Takrat se vsa kri porablja za končni zvršetak mladiča v maternem telesu.

Najbolj deluje vime po porodu. Takrat se obrne ves val krvi v vime, da se napravi potrebno mleko za novorojenega mladiča. Zato pa molžejo dojne živali največ. Takrat je vime najbolj polno in tudi mlečne žile so najbolj napete. Pri dobrih molznicah seže v tem času vime zadaj čez zadnji nogi.

Delovnost vimena je v tesni zvezi z njegovo velikostjo. Vselej pa tudi ne. So krave, ki imajo primeroma majhna vimena, tako da bi lahko celo vime potisnil v žehar (golido). In vendar se zgodi, da nam molžejo en pot za celo golido mleka. Kako naj si to razlagamo? Povsem enostavno. To je pripisati posebno močni delovnosti takega vimena, zlasti tekom molže same.

Vobče je razširjena misel, da se namolze le toliko mleka, kolikor se ga je do molže nabralo v vimenu in da obstoji vsa molža v tem, da se vime izprazni. To pa ne drži. Gotovo se z molžo izprazni vime, ali ravnotako je gotovo, da se proizvaja mleko tudi med molžo, in sicer še hitreje, kakor če vime miruje. Med molžo se namreč vime ugodno draži, s tem pa vsa delovnost njegova zviša in tako ojači, da se izločuje iz mlečnih žlez več mleka kakor v stanju miru.

Da je res tako, nam kaže, kakor zgoraj povedano, množina namolzlega mleka, ki jo je pri dobrih molznicah več kakor vimena samega. Uče nas o tem pa tudi sesajoče živali same.

Le pogledite na pr. sesajoča praseta, kako s svojimi rilčki obdelujejo materno vime, da kaj več iz njega priteče, kajti premalo je tega mleka, ki se je od zadnje poti v vimenu nabralo. S tlačenjem in mečkanjem vimena se dvigne njegova delovnost. In ravno to opazujemo tudi pri teletih. Hitreje se mleko izločuje med sesanjem. V ta namen teleta butajo z glavo ob vime in sujejo z gobčki, da ga več nateče.

To, da se vime z dobrim in krepkim obdelovanjem pripravi do večje delovnosti, nam bodi mi glajaj, da je treba z dobro molžo povzdigniti delovnost vimena in ga usposobiti od vsega pričetka za boljšo mlečnost. Z roko v roki moramo tudi skrbeti, da dojnim in molznim živalim ne manjka potrebne klaje.

Gnojica izpod naših svinjakov.

Pri nas bi imeli lahko dosti gnojnice, če bi jo hoteli nabirati. Tudi na našem malem posestvu. Trebalo bi le resne volje. Nekaj gnojnice bi se nateklo iz hleva, nekaj izpod svinjakov, nekaj pa izpod gnojišča, kadar ga dež izpira. Vsa ta gnojica bi lahko veliko zalegla pri našem gospodarstvu, posebno na naših travnikih, ki bijejo marsikje pravcati boj za svoj obstanek.

Opozarjam danes le na gnojnico, ki bi se lahko nalovila izpod svinjakov in ki je danes popolnoma zavržena in povsem izgubljena za naše kmetijstvo. Prasiči dajejo dosti moči. Četudi ni svinjska gnojica tako močna kakor druga, vendar bi nam silno veliko zalegla, če bi jo imeli. Po Švici se trgajo zanjo, kadar je pri eni ali drugi sirarni na prodaj. Tamkajšnje sirarne se namreč vse pečajo z obširno prasičerejo.

Pri nas se pa nihče ne zmeni za to gnojnico. Pri nas trpimo pod svinjaki rajše kužno nesnago, kakor da bi lovili gnojnico. Pod našimi svinjaki je brozga in blato, po katerem se pasejo gnjusne podgane, namesto da bi bila pod svinjakom tlakana tla, po katerih bi se odtekala vsa gnojica sproti v gnojnično jamo.

Pri nas se bojimo stroškov za tak tlak in za gnojnično jamo! Ali ni to višek zapravljenosti? Koliko več bi se dalo pridelati s pomočjo gnojnice in kako krasno bi se obrestovali stroški za gnojnično jamo! Kolikokrat bi bile danes lahko že poplačane, če bi jih imeli! Tako pa tarnamo in tožimo čez slabe pridelke, katerim smo tudi sami krivi. Kdaj spregledamo te svoje napake?

Tlakanje tal pod svinjaki in napeljevanje scalnice v gnojnične jame je danes potreba, kateri se ne smemo nič več ogibati. Pridno in vsestransko nabiranje gnoja in skrbno gospodarstvo z njim je danes prva zahteva za dobičkonosno kmetovanje!

Saditev sladkorne pese za napravo sirupa.

Ker našim kmetovalcem ni mogoče dragega sladkorja kupovati, bi bilo dobro, ako bi sejali sladkorno peso in si iz nje pripravljali sirup kot nadomestilo za sladkor. Seme sladkorne pese se dobi pri

tvrdki Sever & Co. v Ljubljani. Najprimernejši čas za setev semena bo zadnji teden meseca aprila, ker bo do takrat minula nevarnost zaradi pozebe mladih rastlinic. Vsak kmetovalec, ki misli poskus napraviti, naj odmeri na njivi 1 ar (100 štirj. metrov) velik prostor in naj ga pognoji s 300 kg dobrega hlevskega gnoja. Gnoj je podorati 15 do 20 cm globoko. Prav je, če je bila njiva že od jeseni sprašena. Njiva se poravna nato z brano, da je površje ravno. Dobro je, če se zbranzana njiva še z valjarjem poravna in pritiska. V tako poravnano zemljo naredi z vrstico ravne črte, 38 do 40 cm narazen, in vreži z ozko motiko kake 3 do 4 cm globoke brazdice, kamor z roko naseješ seme sladkorne pese. Posamezna zrna naj bodo 2 do 3 cm narazen. Seme je pokriti z zemljo in če mogoče ves prostor še enkrat povaljati.

Vsak pridelovalec sladkorne, kakortudi krmske pese ve, da raste na teh mestih, kjer je zemlja stisnjena, najboljša in najbolj sladka pesa. Na povabljeni njivi potrebuje seme 9 do 12 dni, da izkali, dočim potrebuje na nepovaljeni več. Pesno seme je obdano z zelo trdo in debelo lupino, in zato je dobro, da je zemlja nanj pritisnjena, da se na ta način lažje vode napije in da prej izkali.

Ko pesa izkali in se vrstice lepo vidijo, moramo peso prvič okopati. Posebno važno je to še v tem primeru, če je bil pred tem obilen dež, po katerem se je napravila na površju skorja. Z okopanjem ima zrak boljši dostop in koreninice lažje rasejo. Trda skorja ima nasprotno za posledico, da izkaljene rastlinice zbolijo na črnenju koreninice.

Čez 14 dni peso v vrsticah razredčimo v razdalji enega pednja in pri tem pustimo rasti le najbolj razvite rastline. Rastlinice bo treba čez 14 dni še enkrat okopati in če se pojavi med vrstami pepel, se ga še enkrat s pletjem uniči. S tem je delo do jeseni končano. Mlade izruvane rastlinice se lahko sadijo na kakem drugem mestu, čeprav korenine take pese niso gladke in dobimo malo pridelka. Na enem aru pridelamo 250 do 300 kg korenin, ki vsebujejo 16 do 18 % sladkorja in zamremo s to množino napraviti 50 do 60 kg sirupa, ki bo vseboval okoli 60 % sladkorja. Kako se sirup iz sladkorne pese izdeluje, bom opisal v prihodnjem članku.

Fran Malásek — Grm.

Kako dobimo sirup iz sladkorne pese?

Sladkorno peso, ki smo jo v jeseni spravili, operemo v vodi in oprane korenine z nožem temeljito osnažimo, posebno pa glave korenin. Ostrgano peso zrežemo na ribežnu ali na reporeznici na tanke zrezke, ki jih spravimo v kotel ali velik lonec in zalijemo do polovice z vodo. Ko je pesa v 2-3 urah temeljito skuhana, jo odcedimo skozi sito in ostale zrezke (tropine) z batom dobro razmečkamo in zalijemo z nekoliko vroče vode. Tako dobljeno zdrozgo pa otisnemo v sadni ali grozdni stiskalnici in pridenemo dobljeni odcedek prvič dobljenemu soku. Tekočino precedimo na to skozi osto ruto iz domačega platna. Precejeni sok potem tako dolgo kuhamo, dokler se popolnoma ne zgosti. Tako s kuhanjem zgoščen sok ima 50—60 % sladkorja, je lepe rjavkaste barve in diši kakor žgan sladkor. Tega duha se ne da odzvati in se je treba nanj privaditi.

Sirup se ohrani v čistih steklenicah ali posodah in zaveže s papirjem.

Otisnjene tropine zalijte še z vodo, imejte jih na toplejšem mestu in pridenite jim sadnih ali vinskih droži. Vsled tega začne zdrozga kipeti. Lahko jo z jabolčnikom ali z vinskimi tropinami prekuhate in dobite dovolj dobrega žganja.

Tudi v svežem stanju h bodo radi žrli prasiči in goved.

Fr. Malásek — Grm.

Namakanje travnikov (s pravnega stališča).

Dveletna suša je povzročila poleg drugih in hujših zadreg tudi mnogo sporov zaradi namakanja travnikov. V Sloveniji imamo mnogo krajev, kjer že od pamtiveka obračajo kmetje vodo iz javnih potov in studencev na svoje travnike, da jih na ta način namakajo. To se vrši osobito blizu izvirkov, kajti za odvajanje vode v nižjem toku potoka je treba že večjih naprav, za katere pa žal manjka potrebnega zanimanja in denarja. Za odvajanje vode iz izvirka ali studenca pa zadostujejo čisto preproste naprave, čisto treba samo z roko izkopati mal jarček, da ti doteka zaželjena moča na travnik.

Odvajanje vode pri izvirkih pa škoduje naravno lastnikom vseh ali vsaj bližjih vodnih obrti ob nadaljnjem toku potoka in povzroča vodo-pravne spore med mlinarji, oz. žagarji in kmeti. Slednji pogostokrat, če ne večinoma propadejo, ker ne morejo dokazati, da imajo za tako namakanje potrebno dovoljenje. Sklicevanje na stare pravice, odnosno priposestevanje pravice do vode za namakanje in gnojenje travnikov ne pomaga tu nič, ker ne samo po današnjem vodnem pravu, temveč tudi po starejših zakonih (ki segajo za 100 let nazaj), je potrebna za vsako navadno uporabljanje javnih voda, torej tudi za odvajanje vode v svrhu namakanja travnikov, oblastvena koncesija. Le za čas pred veljavnostjo m'nskega reda iz l. 1814. se ne more izključevati pridobitev vodnih pravic potom privatno-pravnih dejanj, kakršno je na primer priposestevanje potom 30 ali večletnega izvrševanja. Težko je pa danes dokazati tak privatno-pravni naslov za več nego sto let nazaj. Zato zahtevajo vodopravne oblasti dokaz o podelitvi vodnih pravic bodisi za izrabljanje vode kot gonilna sila ali v kmetijske svrhe. To je v skladu tudi z vidovdansko ustavo, ki pravi, da so vse naravne sile državna last. Ni moja naloga razlagati korist in narodno-gospodarsko važnost namakanja travnikov. Kot agrarni pravnik opozarjam vse one kmetovalece, ki imajo priliko in ki ali že sedaj namakajo svoje travnike, pa ne morejo dokazati posebnega za to potrebnega vodopravnega dovoljenja, ali pa ki bi hoteli, uvidevajoč korist namakanja, napraviti take namakalne naprave, da zaprosijo pri okrajni politični oblasti (okr. glavarstvu) za vodopravno dovoljenje. Prošnjo je podati pisмено ali na zapisnik pri okr. glavarstvu (kolekovati jo je s 3 Din ter priložiti kolek 10 Din za rešitev). V prošnji je navesti vse mejaše, mlinarje itd., ki bi bili morda prizadeti. Obenem s prošnjo je predložiti preris mape in če gre za večje naprave tudi tehnični načrt istih. O tej prošnji razpiše okrajno glavarstvo krajevni ogled in obravnavo, pri

kateri imajo najklesneje vsi prizadeti prijaviti morebitne ugovore in navesti zanje utemeljene razloge. Nato izda okrajno glavarstvo odlok, proti katerem pa je dopustna pritožba tekom 14 dni na pokrajinsko komisijo za agrarske operacije v Ljubljani (oddelek za kmetijstvo). Le-ta odloča končno in definitivno.

Dr. Spiller-Muys.

Op. uredništva. Vabimo naročnike, da iznesejo sporna ali važna pravna vprašanja, tikajoča se kmetijskih odnošajev, da povzročimo strokovno njih proučevanje. Po možnosti bomo oskrbeli tudi pravne nasvete v posebnih primerih.

Za rejo malih živali.

V Sloveniji danes nimamo društva, ki bi širilo zmisel za rejo malih živali. Imamo sicer kozjerejsko društvo s sedežem v Zgornji Šiški pri Ljubljani in prvo zajčjerejsko za Slovenijo v Mariboru, toda društva, ki bi imelo nalogo, vpeljati, rediti in razširjati čistokrvno perutnino in vse male domače živali, takega ni. Jasno je, da bi bilo za Slovenijo tako društvo velikega pomena in če bi takega imeli, potem pač ne bi bilo treba ustanavljati društev za rejo samo ene vrste živali. Priznam, da je tako društvo boljše kakor pa nič, toda da bi postalo tako močno, da bi moglo sčasoma celo izdajati svoje glasilo, o tem pač ne more biti govora. L. 1906., 23. septembra, se je ustanovilo v Trzinu pod vodstvom pok. agilnega g. A. Lehrmanna I. Slovensko društvo perutninarjev in rejcev vseh malih domačih živali, katerega sedež je bil l. 1909. prestavljen v Ljubljano. Društvo se je lepo razvijalo, pridobivalo vedno več članov in izdajalo celo svoje glasilo „Perutninar“. S smrtjo g. Lehrmanna je prenehal „Perutninar“ izhajati in v l. 1913. je bilo društvo tudi razpuščeno. Premoženje društva je glasom pravil § 35. pripadlo Kmetijski družbi v Ljubljani, katerega pa mora, če se tekom desetih let osnuje društvo na enaki podlagi, odstopiti novemu društvu.

Mislim, da je že vendar prišel čas, da se na tem polju zganemo in ustanovimo tako prepotrebno društvo. V to je po mojem mnenju v prvi vrsti poklicana Kmetijska družba, da da iniciativo za tako društvo in zbere rejce malih domačih živali pod eno streho. Če se to zgodi, potem je uspeh zagotovljen. Toliko za danes.

A. P.

Kako je presaditi star oreh?

K odgovoru, priobčenem v št. 5 „Kmetijskega Lista“ na vprašanje št. 28., je treba dostaviti še naslednje:

Pri presajanju starejših dreves, ki se mora zgoditi na vsak način preden se začnejo popki napejati, je treba izkopati kolikor le mogoče veliko grudo zemlje, ki se drži korenin, tako da se čimmanj korenin poseka. Še poprej pa je treba močnejše veje v primerni višini na ravno odsekati, majhne vejice, poganjke in popke pa pustiti. Istočasno pa je treba na mestu, kamor se ima oreh presaditi, izkopati enako obširno in globoko jamo, kakršno smo zapustili na prejšnjem rastišču, ker se drevo ne sme posaditi ne globlje ne plitveje kakor je raslo

poprej. Pri presajanju tako izkovanega in oprezno prepeljanega drevesa nam je predvsem paziti na to, da bo ista stran drevesa obrnjena proti severu kakor poprej; zato je dobro, da to stran poprej zaznamujemo (s kredo, barvo, zemljo, ne pa z obeljenjem in podobno!). Največje težkoče pa povzroča utrditev drevesa na novem rastišču proti vetru. Za to — in tudi iz drugih vzrokov — je dobro, da naložimo okrog drevesa, potem ko je posajeno, na vseh straneh nekaj težjih kamnov, kakor je tudi neizogibno potrebno, da drevo kolikor mogoče trdno na vse strani privežemo, da ga veter ne vrže.

Najbolje se stori tako, da se deblo pod vrhom najprej ovije z mahom, potem z rutami in okrog tega se zaveže krog od močne vrvi. Na ta krog se naveže na vse strani pet ali več primerno močnih vrvi (more se uporabiti tudi močna železna žica) in se te vrvi v napetem stanju krog in krog drevesa pritrdi na močne, v zemljo zabite plotiče v razdalji najmanj tako veliki, kakor je visoko ono mesto, kjer je deblo privezano. Ta zaščita proti vetru je potrebna več let, dokler oreh ne napravi v nov svet dovolj močnih korenin.

Če se tako previdno in pravilno postopa, nam je mogoče presaditi drevesa tudi trideset in več let stara, ne da bi se morali bati, da nam usahnejo. Če so se popki začeli napejati ali pa že poganjati, je presaditev sicer tudi mogoča, pač pa zahteva zelo natančnega postopanja in je treba novo rastišče primerno pripraviti in ga nekaj časa dobro zalivati.

M. R.

O gnojilih, ki se prilegajo travniku.

(Nadaljevanje.)

č) Apnova umetna gnojila.

S srednjo letino odvezamemo travniški zemlji približno 60 kg apna z 1 hektarja. Iz tega se vidi, da je apno prav važna rastlinska hranina, saj ga potrebuje travniško rastlinstvo dvakrat toliko kakor fosforove kisljine. Toda ne samo, da je apno važno za živež rastlinam, ampak vrši tudi še druge tako važne funkcije v zemlji. Apno pospešuje in omogočuje namreč razkroj organskih snovi in jih tako pripravi za živež rastlinam. Razen tega apno razkisljuje zemljo in stvarja na ta način pogoje za uspešnejšo rast sladkih travniških rastlin. Apno služi pa tudi za preosnovino pri gnojenju z amonijskim sulfatom in kalijevimi umetnimi gnojili ter se ga zlasti s poslednjimi iztrebi prav mnogo s travniškega sveta.

Naravno je zatorej, da morajo biti travniška tla bogato založena z apnom. Travnikom zadostuje navadno gnojenje z apnom, ki jim ga dovajamo s fosfatnimi gnojili, katerih bistvena sestavina je fosforovokislo apno. Pogostoma pa vlada v travniških tleh tako veliko uboštvo na apnu, da je treba travnikom še posebej gnojiti z njim. To se more zgoditi z raznovrstnimi apnovimi gnojili, ki so enako dobra za ta namen. Posluževati se moremo zatorej pri gnojenju z apnom cestnega blata, sipine od zidu, na suho gašenega apna, z mletega apnenca in laporja ter sadre ali gipsa. V tem pogledu ne bomo preveč izbirčni, ampak bomo rabili apnovo gnojilo, ki nam

je najbolj poceni na razpolago in ne bomo zatorej naročali teh gnojil iz oddaljenih krajev. Raztrosi naj se apnovo gnojilo že v jeseni po travniku in se naj dobro podbrani s travniško brano, da se, kolikor je pač mogoče, pomeša z zemljo, ker ne pride drugače do veljave.

III. O izmeri za dobro pognojenje travnikov potrebnih gnojil.

Izkušnje nas uče, da tudi nepognojeni travniki primerno obrode in da je torej v vsakovrstnih travniških tleh gofova množina razpoložljivih glavnih rastlinskih hranin. Izkušnje nas pa tudi uče, da mora biti količina razpoložljivih redilnih snovi v nepognojenih travniških tleh prav skromna, ker so navadno zelo skromni in pičli pridelki z njih, ako travnike ne namaka rodovitna voda. Zategadelj nas pridelki z nepognojenih travnikov ne morejo in ne smejo zadovoljiti. Sploh gre prizadevanje umnega pridelovanja krme za tem, da se dvigne rodovitnost travnikov na najvišjo stopnjo, ki jo doseči je mogoče. Zato je treba skrbeti, da je travorodni svet z glavnimi rastlinskimi hraninami bogato založen, ker samo dobrozagnojeni travniki morejo dajati največje in obenem tudi najboljše krmne pridelke. S povzdigo rodovitnosti travorodnega sveta pa nismo dosegli še vsega, ampak moramo gledati, da se njegova rodovitnost tudi ohrani. Zaraditega je treba travnikom redno povračati z gnojenjem, kar smo jim odvzeli z vsakoletnimi pridelki. Izjeme moremo delati v tem pogledu samo tedaj, ako je travniški svet z eno ali drugo rastlinsko hranino bogato založen in je le-ta v tleh v lahko dostopni obliki, tako da si je more dovolj osvojiti travniško rastlinstvo.

Povprečni pridelek, ki se more pričakovati z dobro obdelanega travnika v ugodni legi, se ceni na letnih 60 metrskih stotov sena in otave z 1 hektarja. S tolikim pridelkom pa se odtegne zemlji približno 100 kg dušika, 30 kg fosforove kisline, 120 kg kalija in 60 kg apna.

Z dušikom je dober travniški svet razmeroma še dokaj založen. Upoštevati je treba namreč, da tvorijo detelje in druge metuljnice približno peti del travniškega rastlinstva. Tem ni treba gnojiti z dušikom, ker ga zajemajo s pomočjo bakterijev iz zraka in ga še celo pomnožujejo v tleh. Nadalje je treba računati z rastlinskimi ostanki, ki razpadajo v tleh ter pomnožujejo talni dušik. Na ta način se pridobi približno ena petina potrebnega dušika. Dušik prihaja v tla pa tudi z izpodnebniimi padavinami, ki ga dovedejo zemlji do 20 kg na leto in hektar. Potemtakem je travnik, ki bi naj dajal letno 60 metrskih stotov sena in otave z 1 hektarja, s $\frac{1}{2}$ dušika založen in mu bi bilo dovoljati z gnojenjem le še $\frac{1}{2}$ ali 40 kg dušika na leto in hektar. Za tako pognojenje travnika se bi potrebovalo približno 250 kg čilskega solitra, ali 200 kg amonijevega sulfata, ali 200 kg apnovega dušika, ali 8000 kg mešanca (komposta), ali pa 16.000 kg gnojnice na leto in hektar. Za primer da je travniški svet na črnici (črni prsti) zelo bogat, potem more dajati travnik pri takem gnojenju letno do 100 in še več metrskih stotov sena in otave z 1 hektarja, ako je seveda travniški svet tudi s fosforovo kislino, kalijem in apnom primerno založen.

(Dalje pride.)

VPRAŠANJA IN ODGOVORI.

Na vsa kmetijsko-gospodarska in druga vprašanja, ki dohajajo na Kmetijsko družbo za Slovenijo ali na uredništvo „Kmetovalca“, se načelno odgovarja le v „Kmetovalcu“. Odgovarja se edino na vprašanja udov, ki so podpisana s polnim imenom; brezimna vprašanja ali taka, ki so zaznamovana le z začetnimi črkami, se vržejo v koš. V „Kmetovalcu“ se pri vprašanju nikdar ne natisne vprašalčevega imena, ampak vedno le pričetne črke imena in kraja. Redno se v vsaki številki odgovori le na tista vprašanja, ki pridejo pravočasno pred izdajo lista; na pozneje došla vprašanja se odgovori v prihodnji številki. Kdor takoj želi pismenega odgovora na svoje vprašanje, mora priložiti 2 dinarja za stroške. Odgovori na vprašanja, ki niso kmetijsko-gospodarski, zlasti pravni, morejo biti seveda le splošne vsebine, kajti uredništvo ne more poznati vseh včasih zelo važnih okoliščin in zato za take odgovore ne prevzame nikakega jamstva.

Vprašanje 32. Ker splošno ponujajo cepljene trte in med temi tudi belo Šmarnico, bi rad vedel, kakšno vrednost ima ta trta za vino. Nekateri mi jo odsvetujejo, češ da vino bele Šmarnice nima dobrega okusa. Želel bi imeti močno rodovito trto, ki bi dala vino za domačo porabo vendar še dovolj okusno. Kakšna vrsta trte je „trunta“? **Katere trte so najbolj rodovite?** (I. V. v L.)

Odgovor: Ako pridelujete vino za kupčijo, Vam saditev Šmarnice (Noah) nikakor ne priporočamo, ker sicer veliko rodi, toda vino ima postranski neprijeten okus, kakor po zemlji, ki dober okus drugega vina pokvari. Če Vam pa služi le za svojo domačo porabo, t. j. za napravo domače pijače, potem se njeni saditvi ne more oporekati, tembolj, ker ima glede trpežnosti in zoprstavljanja raznim boleznim in škodljivcem vse lastnosti Izabele, le da je Šmarnica bele, dočim je Izabela rdeče vrste. Šmarnično vino je dober pripomoček za zboljšanje sadjevca. Je pač še več takih križank in sorodnih (direktno rodečih) ameriških trt, kakor n. pr. Othello, Jack Madeira, Delavare, Elvira Seibl in dr., toda za naše kraje in naše razmere sta Šmarnica in Izabela še najbolj primerni. Vsta „Trunta“ nam je neznana. Če je to Trolinger, potem ni priporočljiva, ker je peronospori in grozdni plesnobi močno izdvržena.

Vprašanje 33. Imam močno gnojeno repišče, ki ga mislim zasejati z lucerno. Ker je pa zemlja zelo debela in težka in bi lucerna morda ne uspevala, zato mislim napraviti 3 preizkuse in posejati na enem delu samo lucerno, na drugem lucerno s travo in na tretjem mešanico trav za 6 do 10 letno košnjo. Koliko naj vzamem semena za tako travniško zmes in kje naj ga naročim za ta poizkus? (I. Z. v Sr.)

Odgovor: Najbolje storite, da posejete ves prostor z lucerno, ki Vam bo dala največ pridelka. Po Vašem popisu ni nobenega razloga, da lucerna ne bi uspevala. Lucerna rase tudi v težki zemlji, če je le zemlja zadosti močna in rodovita. Če pa hočete delati preizkuse, jih tudi lahko napravite, le škoda da manjka potrebnih semen za pravilno sestavljene travniške zmesi, kakor n. pr. travniške bilnice, pasjega repa, travniške latovke, zlatega ovsa. Za mešanico lucerne s travo se priporoča vzeti pasjo travo. Za 100 štir. metrov (1 ar) potrebujete 25 dek (dekagram) lucerne in 7 dek pasje trave. Za travniško zmes pa bi morali vzeti na tem prostoru (100 štir. metr.) 2 dek domače detelje, 1 deko bele detelje, 10 dek pasje trave, 8 dek francoske pahovke, 5 dek mačjega repa, 7 dek travniške bilnice, 3 deke zlatega ovsa, 3 deke angleške ljulike, 2 dek laške ljulike, 4 deke pasjega repa in 3 deke travniške latovke. Po preoranem zemljišču bi se moral posejati in zavlečiti najprej oves, potem je posejati in prav plitvo zavleči travna semena, ki jih je v ta namen pomešati z drobno prstjo.

Vprašanje 34. Imam travnik na zelo težki in do dve pedi debeli zemlji, ki je spodaj kamenita. Na tem travniku sta lani črv in suša mestoma tako uničila, da je bilo jeseni golo. Na ta mesta sem že jeseni navozil gnojnice, potem pa potrosil precej na debelo s kompostom. Sedaj spomladi želim te prostore obsejati s travo. Kateri čas bi bil za to najbolj primeren in koliko in katere trave naj bi posejal? (I. Z. v Sr.)

Odgovor: Mesec april je ugoden za tako posetev. Najprej je po teh plešah nasejati ovsa, bolj na redko. Ko je oves v zemlji, je potrositi pa še zmes trave in detelje, približno v tem razmerju kakor zgoraj povedano. Ker pa manjka nekaterih vrst semena, si je v tem primeru pomagati z ostalimi travami in je vzeti za 100 štir. metrov prostora: 2 deki domače detelje, 1 deko bele detelje, 12 dek pasje trave, 10 dek francoske pahovke, 6 dek mačjega repa, 5 dek angleške ljulike. V tem primeru si lahko pomagata tudi s posetvijo sempirja (senenega droba), če je iz dobrega ravnika.

Vprašanje 35. Kateri čas je najprimernejši za trošnje pepela? (I. Z. v Sr.)

Odgovor: Pepel je trositi najbolje v zgodnji pomladi, preden začne trava zeleneti ali pa v prvem zelenenju, in sicer ob vlažnem vremenu.

Vprašanje 36. Na kakšen način je najbolje pridelovati krmsko peso? (I. Z. v Sr.)

Odgovor: Krmsko peso pridelujemo lahko s presajenjem pesnih sadik ali pa s setvijo semena naravnost na njive. Če peso sejemo, jo moramo pozneje razredčiti. V vsakem primeru je pa važno, da pridelujemo peso v pravih vrstah, ki jih lahko obdelujemo pozneje z uprežnim orodjem. Pa tudi ročno okopavanje gre vse lažje od rok, če je pesa sejana v vrste, ki naj so poldrug čevelj narazen. Opozarjamo Vas na današnji članek o pridelovanju sladkorne pese, ki ima podobne zahteve. Sicer pa priobčimo v prihodnji številki daljši spis o tem.

Vprašanje 37. Med oves in grahorko želim posejati lucerno. Koliko naj vzamem lucerne in katero travo bi kazalo vmes sejati? (F. K. v I. Štaj.)

Odgovor: Med oves in grahorko (grasičo) ne smete sejati lucerne, ker bi jo grasiča popolnoma udušila in zatrla. Lucerno sejete lahko med oves, ki bodi pa zaradi tega bolj redko sejan. Tudi ga morate pokositi, ko začne delati latje, ker bi vsako odlašanje neugodno vplivalo na razvoj lucerne. Na noben način pa ne smemo pustiti, da bi nam oves dozorel, ker gre v tem primeru lahko vsa setev lucerne po zlu. Setev lucerne med oves in grasičo bi se tudi že zaradi tega ne smela izvajati, ker je treba grasičo z ovsem zgodaj spomladi sejati, dočim sejemo lucerno šele v drugi polovici aprila ali pa pričetkom maja.

KMETIJSKE NOVICE.

Cepilni tečaj za vinogradnike. V četrtek, 5. aprila ob poldevetih zjutraj se vrši pri kmetijski šoli na Grmu cepilni tečaj za vinogradnike. Pri tem tečaju imajo vinogradniki najboljšo priložnost, da se izuče v suhem cepljenju in stratificiranju ameriških trt, ki omogočuje najhitrejšo in najcenejšo obnovitev vinogradov.

III. Ljubljanski vzorčni velesemenj od 1.—10. septembra 1923. Te dni je urad Ljubljanskega velesejma razposlal na vse znane mu naslove naših industrijskih, obrtnih in trgovskih krogov vabila za udeležbo kot razstavljalce na letošnji velessejmski prireditvi in prijavne tiskovine. Vsakdo iz interesiranih krogov, ki bi teh tiskovin slučajno ne prejel, se najvjudneje naproša, da to javi sejmскому uradu, ki mu jih bo takoj poslal. Tudi sicer vse informacije daje radevolje pisмено in ustno urad Ljubljanskega velesejma v Ljubljani, Gosposvetska cesta. Telefon int. 140.

Sejmiski Vestnik, ki bo uradno glasilo III. Ljubljanskega velesejma, vršečega se od 1. do 10. septembra 1923., bo izšel prihodnji mesec in bo periodično izhajal do otvoritve letošnje prireditve, bo prinašal zelo zanimivo vsebino in se bo izdal v visoki nakladi. Raz-

širjen bo ne samo po Jugoslaviji, ampak tudi v inozemstvu ter tiskan v vseh srednje-evropskih jezikih. Prinašal bo aktualne gospodarske članke in splošne, tako za industrijski in trgovski svet kakor tudi za konsumente važne informacije. Zato ga bo vsakdo čital z največjim zanimanjem in se inseriranje v njem v resnici izplača. Vsem pridobitnim krogom toplo priporočamo, da se poslužijo te ugodne in uspešne prilike. Vestnik bo izhajal v kvart-formatu in stane oglas na celi strani 1000 Din, manjši oglasi temu sorazmerno. Blagovolite poslati tozadevno poročilo čimprej uradu Ljubljanskega velesejma v Ljubljani, Gosposvetska cesta.

DRUŽBENE VESTI.

Tiskovna napaka pri vprašanju 31. V tretji vrstici odgovora se naj stavek glasi: Na 1 (ne 6) hektar potrebuje povprečno 15 kg domače detelje.

† **Dr. Karl Verstovšek.** Ob zaključku lista smo izvedeli, da je v torek, 27. marca, zvečer po dolgotrajni mučni bolezni v starosti 52 let preminul profesor dr. Karl Verstovšek. Svojčas je bil državni in deželni poslanec, poverjenik Narodne vlade itd. ter častni občan raznih občin, ki so ga za njegove zasluge s tem naslovom počastile. Posebne zasluge si je stekel na gospodarskem polju s svojo neumorno delovnostjo. Pred vojno je bil dolgo dobo član odbora Štajerske kmetijske družbe. Po prevratu pa je bil pozvan kot član glavnega odbora Kmetijske družbe za Slovenijo, v katerem svojstvu je ostal do zadnjega časa. Njegovo delovanje na gospodarskem polju mu ohrani trajen spomin. Naj v miru počival!

URADNE VESTI.

VABILA

k občinim zborom podružnic Kmet. družbe za Slovenijo. SPORED:

1. Točke 1.—6. po § 31. družbenih pravil.
2. Slučajnosti.

Opomba: Opozarjalo se načelnitva, da pravočasno (t. j. vsaj 10 dni pred izidom onega „Kmetovalca“, v katerem ima biti objavljena vrštev občnega zbora) pošljete vabila in spored podružničnih občnih zborov Kmetijski družbi, kajti za veljavnost teh je merodajen izpremenjeni § 30., po katerem morajo biti občni zbori podružnic vsaj 14 dni poprej razglašeni v družbenem glasilu z natančno navedbo kraja, prostora in časa.

Bizeljko, v nedeljo, 15. aprila 1923. ob dveh popoldne v šoli;

Bohinjska Bistrica, v nedeljo, 22. aprila 1923. ob treh popoldne v prostorih ljudske šole na Boh. Bistrici;

Brezovica, v nedeljo, 15. aprila 1923. po prvi sv. maši v prostorih ljudske šole na Brezovici;

Dobrova pri Kropi, v nedeljo, 15. aprila 1923 ob treh popoldne v šoli na Dobrovi;

Ivanjkovci, v nedeljo, 15. aprila 1923. ob treh popoldne v gostilni g. Kralja v Ivanjkovcih;

Poljane nad Škofjo Loko, v nedeljo, 15. aprila 1923. po jutranji sv. maši v šoli;

Št. Jurij ob Taboru, v nedeljo, 15. aprila 1923. po prvi sv. maši v šoli na Taboru.

Predavanje se vrše pri sledečih podružnicah:

Št. Jurij ob Taboru, v nedeljo, 15. aprila 1923. po prvi sv. maši v šoli na Taboru.

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo

Kmetijske družbe za Slovenijo.

»Kmetovalec« izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stane 20 Din. na leto. Za inozemstvo 30 Din. — Posamezna številka stane 1 Din. Udje Kmetijske družbe za Slovenijo dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopnih cenah: inserat na pol strani 400 D, na $\frac{1}{4}$ strani 200 D, na $\frac{1}{8}$ strani 100 D, na $\frac{1}{16}$ strani 60 D, na $\frac{1}{32}$ strani 35 D. Vsaka beseda v »Malih naznanilih« stane 25 par, najmanj pa skupaj 6 D.

Urejuje inž. Rado Lah; založba Kmetijske družbe za Slovenijo; tisk J. Blasnika naslednikov.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati Kmetijski družbi za Slovenijo v Ljubljani, Turjaški trg štev. 3. — Ponatisi iz »Kmetovalca« so dovoljeni le tedaj, če se navede vir.

št. 6. Ljubljana, 31. marca 1923. Letnik XL.

Kmetijska družba za Slovenijo ima za svoje ude v zalogi naslednje kmetijske potrebščine.

Vse cene so z ozirom na sedanje razmere popolnoma neobvezne.

Važno za živinorejce!

Oddaja zrezkov sladkorne pese po znižani ceni!

Pri nas se kmetovalci zelo težko odločijo za nabavo kakšnega krmila, ki ga naša živina ni vajena, pa najsi naši strokovnjaki to krmilo na podlagi dobrih izkušenj in lepih uspehov pri živinoreji po drugih deželah še tako priporočajo. V Jugoslaviji se nahaja osem sladkornih tvornic, ki jim preostaja mnogo osušenih zrezkov od predelane sladkorne pese. Ti zrezki so izborno krmilo za goved, zlasti za mlečne krave, pa tudi za prašiče. V Nemčiji in na Češkoslovaškem, kjer imajo sicer sami veliko sladkornih tvornic, pa kupujejo živinorejci toliko teh zrezkov, da jim tega krmila doma vedno primanjkuje in ga celo iz naše države izvažajo. Navzlic silnemu pomanjkanju krme, ki je pri nas po lanskem sušnem nastalo, pa se v naši državi sami krmijo zrezke sladkorne pese skoro izključno le v okoliških sladkornih tvornic, dočim vsled pomanjkanja primerne propagande živinorejci v ostalih delih naše države o tem izbornem krmilu niti ne izvedo.

Kmetijska družba se je zato odločila, da bo po svojih močeh pomagala živinorejcem v Sloveniji, ki ravno zdaj najhujše trpijo vsled pomanjkanja krme, in jim po znižani ceni oddajala osušene zrezke sladkorne pese. Dasi stane nabavna cena za to krmilo 3 Din 25 p za kg v tvornici brez vreč, bo oddala družba udom — živinorejcem, ki se nanovo priklasio

vsaj do 20. aprila 1923.

zrezke sladkorne pese po znižani ceni 2 Din 50 p franko Ljubljana (vreče po lastni ceni) in priporoča podružnicam, županstvom in vsem kmetijskim korporacijam po Slo-

veniji, da takoj prično z nabiranjem skupnih naročil, ki jih bo družba po možnosti v celoti vpoštevala. Na željo pošlje družba korporacijam to krmilo proti računom, ter počaka za plačilo kupnine 14 dni, t. j. do izvršene nadrobne oddaje posamnim živinorejcem, ki so se za to krmilo priklasil.

Semena:

Domača detelja je razprodana. Na tozadevne naročbe se radi visoke poštne ne bo odgovarjalo. V zalogi so naslednje vrste semenske detelje in trave:

lucerna ali nemška detelja	40.—	„	„
pokončna stoklasa	15.—	„	„

Semenska pesa in sicer:

Eckendorfer, rdeča in rumena po Din 20.— za kg.

Mamut, rdeč in rumen po Din 20.— za kg.

Seme je pristno severno-nemško blago od svetovnoznane vzgojevalca Metteja iz Quedlinburga v Severni Nemčiji.

Umetna gnojila:

Cene veljajo za nadrobne pošiljatve. Pri vagonskih naročilih naj se podružnice obrnejo preje pisмено na družbo, ki jim bo napravila po možnosti ugodnejše cene.

Apneni dušik, 18—20% po Din 260.— za 100 kg franko vreče. Vreče po 75 kg.

Čilski soliter, 15—16% po Din 5.— kg.

Kalijeva sol, 42%, po Din 150.— za 100 kilogramov.

Kostni superfosfat z 18% v vodi raztopne fosforove kisline po Din 260.— za 100 kg z vrečami.

Rudninski superfosfat s ca 16% v vodi raztopne fosforove kisline po Din 160.— za 100 kg. Vreče po 80 kg.

Surova kostna moka z 4% dušika in 16% skupne fosforove kisline po Din 160.— za 100 kg.

Thomasova žlindra razprodana.

Gnojenje z enim samim gnojilom ni uspešno. Gnojite z vsemi tremi gnojili: dušikom, kalijem in fosforovo kislino.

Krmila:

Lanene tropine po Din 6:— za kg. Vreče po 50 kg. Orebove tropine, vsebuječe 42% beljakovin in maščobe po Din 6 za kilogram z vrečami. Vreče po 75 kg. Osušeni rezki sladkorne pese po Din 2.50 za kilogram z vrečami vred.

Pokrajno apno v izvornih vrečah, težkih 80 kilogramov po Din 6:— kilogram, v manjših množinah po Din 7:— kilogram, najmanj 5 kg.

Ribja moka v originalni vreči 100 kg po Din 8:— za kg, na drobno Din 8.50 za kg, najmanj 5 kg.

Vinogradniške in vrtnje potrebščine:

Antiklor (gl. salojidin).

Drevesne škropilnice za prevoz, razne kakovosti na izbiro po različnih cenah.

Vinski eponit po Din 70:— za kg. Poština posebej.

Gumijevi trakovi po Din 220:— za kg.

Gumijeve plošče (sklopke) za trtne škropilnice po Din 10:— komad.

Nahrbtini žveplalniki po Din 300:— za kg.

Natrijev tiosulfat (gl. salojidin).

Petrolfenol, sredstvo zoper krvavo uš, po Din 12.50 1 kg v posodi kupca.

Salojidin, (antiklor, natr. tiosulfat) preskušeno sredstvo zoper oidij, trtno plesnobo, po Din 7 za 1 kg.

Tobačni izvleček imamo zopet v zalogi. Cena zaklopnic po 5 kg Din 35 brez poštine.

Trtne škropilnice so zopet v zalogi po Din 500:— za komad.

Urania zelenilo je došlo in se oddaja v tablah po Din 9:— za komad.

Vinometri so zopet na razpolago. Komad stane Din 40:— brez poštine.

Žveplo, dvojno rafinirano, po Din 6:— za kg.

Želatina za čiščenje vina po Din 45:— kilogram.

Žveplovi trakovi na asbestu, najfinejši, po Din 16:— za kg.

Razne kmetijske potrebščine:

Trokarji št. 1323 za govedo po Din 50:—.

Trokarji št. 1293 za ovce po Din 40:—.

Mlečne cevi št. 3561 po Din 7:—.

Mlečne cevi št. 3562 po Din 6:—.

Požiralnikove cevi št. 3455 po Din 160:—.

Požiralnikove cevi št. 3457 z gobčnim lesom od Din 100:—.

Teležji napajalniki po Din 100:—.

Gumijevi seski po Din 15:—.

Antiavit v varstvo setev pšenice, turščice, graha, grašice, travnih in deteljnih, vrtnih in gozdnih semen vseh vrst pred poljskimi vranami, vrabei, kokošmi itd., je zopet došel in se dobi v zaklopnicah po osminko kilograma za 10 Din, 50 gramov za 6.25 dinarjev.

Uspulm, sredstvo za razkuženje semen, v zaklopnicah po 1/4 kg po Din 35:— za komad.

Emajlna posoda. Prva pošiljatev te posode je došla in se prodaja po naslednjih cenah:

Lonci, z 1/2 l vsebine po Din 8:—; 3/4 l vsebine po Din 10:—; 7/10 l vsebine po Din 12:—; 1 l vsebine po Din 14:—, (18.50); 1 1/2 l vsebine po Din 18:—, (23:—); 2 1/4 l vsebine po Din 22:—, (27.50); 3 1/2 l vsebine po Din 27:—, (33:—).

Kozice, z 1 1/4 l vsebine po Din 14:—, (19.50); 1 3/4 l vsebine po Din 18:—, (24:—); 2 1/4 l vsebine po Din 20:—, (27:—); 4 l vsebine po Din 36:—, (48:—); 8 l vsebine po Din 40:—, (54:—).

Ponve po Din 17:—, (22.50); 21:—, (27:—) in 23:—, (30:—).

Vedrice po Din 45:— za komad.

Zajemalke po Din 9:— in Din 10:— za komad.

Penovke po Din 11:— in Din 14:— za komad.

Podružnice, ki hočejo naročiti večlo množino te posode, naj pošljejo svojega zastopnika, ki mora osebno izbrati in prevzeti blago. Na pismena naročila se ne bo pošiljalo.

Stroji: V zalogi so sledeči stroji:

Slamozemlje, po Din 1500:— za komad.

Plužni trupl AW 8 po Din 225:—.

Brane, Va po Din 455:— za komad.

Vinogradniški plugi od Din 205:— do 370 za komad.

Ročni okopovalniki po Din 280:—.

Obračalni plugi UW 7 po Din 700:— za komad.

Obračalni plugi UW 9 po Din 800 za komad.

Podzemni plugi po Din 400:— za komad.

Lemeži za plug D 8 MN po Din 25:— za komad.

Lemeži za plug UW 7 po Din 50:— za par.

Plazi (Sothen) za pluge po Din 10:— za komad.

Posnemalniki Jubilea za 50 l po Din 625:—; za 75 l po Din 700:—, 100 l po Din 1250:—; 125 l po Din 1300:—; 150 l po Din 1500:— komad.

Stroji za izdelavo surovega masla C Gr 3 po Din 500:— komad.

Orodje. Družba je prejela in ima v zalogi sledeče orodje:

Grablje železne, 10 zobne po Din 9:—; 12 zobne po Din 11:—; 14:— zobne po Din 13:—; 16:— zobne po Din 15:— za komad.

Škarje za trte št. 37 a po Din 20:—; št. 45 po Din 22:—; št. 170 po Din 20:— za komad.

Škafi, z 45 cm premera Din 80:—; z 50 cm premera Din 90:— za komad.

Vrtnje žage po Din 15:— za komad.

Cene v sklepu se razumejo s pokrovnimi vred.

SLABOST? SLABO SPANJE? Nervoznost? Neveselje do dela? Ali se večkrat pojavljajo različne boli? Dober prijatelj v takih slabih dneh je pravi Fellerjev Elzafluid! Dobro služi za umivanje in obloge, ravno tako kot kosmetikum za usta, glavo, kožo! Močnejši, izdatnejši in bolj delujoči kakor francosko žganje! S pakovanjem in poštino 3 dvojnat ali 1 špeci-jalna steklenica 24 dinarjev; 36 dvojnatih ali 12 špeci-jalnih steklenic 208 dinarjev in 5% doplatka razpošilje; lekarnar EUGEN V. FELLER, STUBICA DONJA, Elzatrž št. 333, Hrvatsko.

Mala naznanila.

Za vsako besedo je naprej plačati 25 para v denarju ali znakah najmanj na skupaj Din. 6:— sicer se naznanila ne objavijo.

Upravištvu ne prevzame posredovanja.

Lepo domače platno izredno trpežno iz lanene preje izdeluje najceneje tkalnica „KROŠNA“, Ljubljana, Zrinskoga cesta 6 (nasproti cerkve sv. Jožefa.) Sprejema tudi laneno prejo v tkanje. Zamenja platno za predivo. Na zahtevo pošilja vzorce.

Pravo semensko grahoro za zeleno krmno in vsa druga poljska in vrtna semena priporoča Josip Urbanč, trgovina s semeni v Ljubljani, nasproti hotela Union.

Rabljeno pocinkano bodečo žico po Din 5 za 1 kg nudi tvrdka Levstek & Oblak, Rakek.

Ovčjo volno striženo na živih ovcah, kupuje po najvišji dnevni ceni vsako množino Vinko Crnčec, ročno plevalje volnenih topic, Naklo pri Kranju.

Naš cenik semen je izšel in ga pošljemo na zahtevo zastonj. SEVER & KOMP., Ljubljana, Wolfova ulica št. 12.

Proda se 1 težek voz, malo rabljen, (nosilec, lestve, dira in keson), zapravljenec, močen, s sedeži, 1 par lahke konjske vprege in 1 čistilnik. Vpraša se v Zgornji Šiški 24 (Rozman).

Vajenec

iz poštene rodbine se sprejme za sodarsko obrt. Franc Medved, Tacen.

Naprodaj sta dva pluga,

en toplar za osredke pobirati, drugi železen za osredkati, obo v dobrem stanju. Valentin Babnik, Zgornja Šiška, pošta Ljubljana 7.

Motor ali dinamo (rabljen)

110 voltov, 12 HP, in 1000 m bakrene žice 25 do 30 ga. mm kupi Franc Seidl, Novo mesto.

Kozolec naprodaj

z 12 okni na 15 lat z močnimi kamenitimi podstavami, krit z opeko, v najboljšem stanju, ima naprodaj Kmetijsko nabavna in prodajna zadruga za kamniški politični okraj, r. z. z. o. z. v Kamniku.

Kdor kozolec potrebuje, naj se oglasi pri posrednici, da se pogodi za ceno.

Odstaniti se mora iz dosedanjega mesta do 1. maja 1923.

Cepljene trte

Vsled pomladanskega skopanja je še nekaj tisoč cepljenih trt na prodaj, dokler zaloga traja, pri L. Stajerski trtničarski zadrugi, p. Juršinci pri Ptuj.

Odeja rujava konjska se je zgubila od Broda do Črne vasi pred 3 tedni. Pošten najditelj naj jo odda pri Alojziju Jarcu, Črna vas.

Vrtnice,

raznobarvne, lepe, visoke in nizke, kakor tudi druge cvetlice prodaja vrtnar Ivan Piber, Bled.

Hlode, gojzdove, trame, deske in drva

pomdite Lesni družbi Hlirja, Ljubljana, Kralja Petra trg št. 8 pred sodaljo. Plačujejo se najvišje dnevne cene

Semenski krompir

„Jubel“

ki ne postane rakov, zelo trpežen in rodovit. 1922. l. je dal na oral 100 stotov pridelka, oddaja Ernest Osslander, Guštani (Koroško).

Prvovrstni

semenski oves,

očiščen, priporoča Bor. Šbl, Kočevje.

Apno,

portlandcement, deske, late, traverze itd. se da bi najceneje pri V. Brašna, Križevci pri Ljubljani.

Repe,

krmne, več tisoč kilogramov, proda Marija Kaac, Podsmreka 26, p. Brezovica.

Miloš Regovc, Sava-Jesenice,

nudi več vagonov apna, sklepa dobave za večje množine po dnevni ceni.

Bodeča žica

je najcenejša ograja, katero razpošilja po K. l. za kilogram franko kolodvor Vrhnika po povzetju Ivan Stuller, Vrhnika, Slovenija.

Ima: ti solne pege, zajedavce, nabore, ogerce?

Uporablja Elza obrazno pomado!

Ali želiš imeti lep vrat, obraz in roke?

Uporablja Elza obrazno pomado!

Ali so ti roke in obraz občutljivi v zimi in vetru?

Uporabl. Elza lilijno-mlečno milo!

Ali že išči imeti kožo belo, mehko, čisto in zdravo?

Uporabl. Elza lilijno-mlečno milo!

Ali se težje na izpadanju las, prhlja in osivelosti?

Uporabl. Elza pomado za rast las!

Ali želiš bujne mehke in lepe lase?

Uporabl. Elza pomado za rast las!

Ali hočeš biti in ostati lep? Ali hočeš biti povsod rad viden? Ali hočeš da te veseli tvoja slika v zrcalu? Poskusi prave Fellerjeve Elza preparate in kmalu bodeš rekel tudi ti kakor vsi:

TO JE ONO PRAVO?

Išči v vseh poslovnih samo prave Elza preparate od lekarnarja Feller. Naročiš naravnost, tako stane s pakovanjem in poštnino, če denar naprej ali po povzetju: 2 velika porcelanasta lončka Elza-obrazne pomade 25 Din., 2 velika porcelanasta lončka Elza-pomade za rast las 25 Din., 4 velike kose Elza lilijnega mlečnega mila 35 Din.

Kot primot: Elza-olje zoper kurja očesa 3 Din in 3 Din; Elza-mentolni črtniki 4 Din; Elza-posipalni prašek 3 Din; Elza-ribje olje 20 Din; Elza-voda za usta 12 Din; Elza-kolonska voda 15 Din; Elza-šumski mris za sobo 15 Din; Glycerin 4 Din in 15 Din; Lysol, Lysofo m 12 Din; Kmečki čaj od 1 Din dalje; originalno Radikum francosko žganje velika steklenica 13 Din; Elza-mrešni prašek 7 Din; strup za podgane in miši 7 Din. Za primot se pakovanje in pošt. pos. računa.

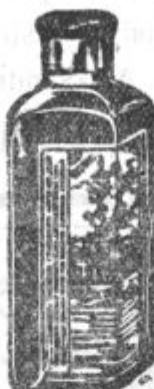
Na te cene se računa sedaj 5% doplatka. — Naročilna pisma adresirati na:

EUGEN V. FELLER, lekarnar, Stubica Donja, Elza trg št. 333, Hrvatsko.

Treba da Fellerjev Elzafluid Povsod kupiti mo ete!

Ako ustanovite, da Fellerjev pravi Elzafluid kje ne morete dobiti, prosimo sporočite, takoj dobite sporočilo za Vas najugodnejše mesto, kje se prodaja

TO JE NAJBOLJŠE, KAR SEM KDAJ OKUŠAL!

Pravi Fellerjev Elzafluid kot dobrodejno sredstvo za drgnjenje! Za ude! Za vrat! Za glavo! Za zob! Za negovanje kože! Kot kosmetikum! Za negovanje ust! V zimi! V letu! Pri tisoč priložnostih kaže se blagodelujoč, bolečine lajšujoč, koristi in mnogostransko uporabljen. Ja veliko močnejši in bolj delujoč kakor francosko žganje in najboljše sredstvo te vrste! Nekoliko kapljic zadostuje, da tudi vi rečete!

To je najboljše, kar sem kdaj okušal!

Skupaj s pakovanjem in poštnina stane:
3 dvojnatih ali 1 specialna steklenica 24 Din,
12 dvojnatih ali 4 specialne steklenice 84 Din,
24 dvojnatih ali 8 specialnih steklenic 144 Din,
36 dvojnatih ali 12 specialnih steklenic 208 Din.

Kmetska posojilnica

Ljubljanske okolice ■ v LJUBLJANI ■

registrov. združenje z neomejeno zavezo

v lastnem združenem domu na Dunajski cesti št. 18

Obrestuje hranilne vloge po **5%** (1)

brez vsakega odbitka rentnega davka katerega plačuje posojilnica sama za vložnike.

Sprejema tudi vloge v tekočem računu v zvezi s čekovnim prometom ter jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Stanje hranilnih vlog nad 160.000.000 kron.

Stanje rezervnih zakladov 1.200.000 kron.

Upravišтво
„Kmetovalca“

sprejema
primerne
inserterate
po cenah,
ki so razvidne na
poglavju.

Objavljenje bo imelo vedno zadovoljiv uspeh, kajti „Kmetovalec“ izhaja dvakrat mesečno v 30 tisoč izvodih ter je razširjen po vseh slovenskih deželah.

Kaka setva, taka žetva!

Zanesljivo

SEME

se dobi pri

„Vrt“ Džamonja in drugovi
družba z o. z.

Maribor — Čopova ulica

Zahtevajte cenik!

Zahtevajte cenik!

Stole,

trpežne in lepo izdelane, priporoča Teharska lesna industrija, pošta in postaja Store p. Celja. Razpošila na drobno in debelo. Zahtevajte cenik!

Priznana najboljša

peklenske kose (Höllensensen)

priporoča založnik in samoprodaja te znamke za jugoslavijo tvrdka F. S. Skrabar, Višnja gora. — Preprodajalcem ugodne cene!

Dobra s'uzkinja

33 let stara, zdrava, ki se razume na kmetijstvo, išče službe. Amalija Cerar, vas Tirna, p. Sava.

Vrtnarja

sprejme okružna ekonomija v Leskovcu — Srbija. Plača 500 Din mesečno. — Stanovanje in hrana prosta, mesto stalno. Družinske doklade za vsakega člana po 5 Din dnevno. Nastop takoj.

Landauer

prvovrsten, za dva konja na prodaj. Poizve se pri upravištvu „Kmetovalca“.

Jesernig-ova škropilnica

sistem »Jesernig« in »Vermorel« je najbolj priljubljena in najboljša škropilnica za uničevanje peronospor.

Glavno zastopstvo za Slovenijo:

Fr. Zinauer,

MARIBOR, Aleksandrova cesta 45.

Ceniki brezplačno.

Modra galica

prvovrstna angleška 98/99 %.

žveplo

prvovrstno siciljansko za vinogradnike se dobi v večjih in manjših količinah pri

„ZORA“ d. z o. z. LJUBLJANA,
Dunajska cesta 33.

CEMENT,

gips, romancement, apno, drvo cement, strešno lepenko, karbolinej, wat proof, umetno gnojilo, eternit (Hatschek) gips-plošče i. t. d. nudi po najnižji ceni

Kosta Novakovič in drug
Ljubljana, Miklošičeva c. 13.

Valilne stroje

kompletne perutninske dvo-re kot glavni ali stranski zaslužek urejuje po strokovnjakih znana tvornica valilnih strojev

NICKERL & CO Inzersdorf bei Wien

Ceniki zastoj. Ilustrovan katalog nK 2000

Oblačilnica za Slovenijo P. Z. Z. O. Z. v Ljubljani.

Zaloga zgolj prvovrstnega manufakturnega blaga!

Centralno skladišče v „Kresiji“ (vhod iz Lingarjeve ulice št. 1, prvo nadstropje).

Podružnice v Stritarjevi ulici št. 5. in na Dunajski cesti v hiši „Gospodarske zveze“.

Podružnica v Somboru (Bačka), Aleksandrova ulica št. 11.

Lastna konfekcijska tovarna. Telefon št. 550.

Solidna postrežba in nizke cene.

SLAVENSKA BANKA d. d. ZAGREB.

Podružnica: LJUBLJANA, Sv. Petra c. 24.

Delniška glav. in rez. D. 50.000.000. Vloge čez D. 125.000.000.

PODRUŽNICE:

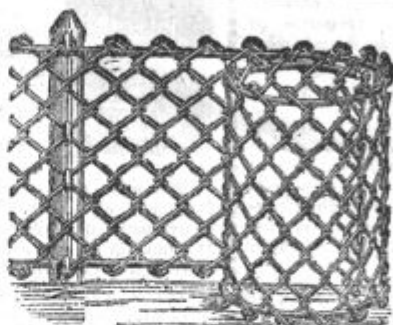
Beograd, Bjelovar, Brod n. S., Celje, Dubrovnik, Gornja Radgona, Kranj, Maribor, Murska Sobotica, Osijek, Sarajevo, Sombor, Sušak, Šabac, Šibenik, Velikovec, Vršac.

Ekspoziture: Rogaška Slatina (sezonska), Škofja Loka.

Agencije: Buenos Aires, Rosario de Santa Fe.

AFILIACIJE: Slovenska banka, Ljubljana; Jugoslavenska industrijska banka d. d., Split, Balkan-Bank r. t., Budapest, Vacni utca 35, Bankhaus Milan, Robert Alexander, Wien I. Augustinerstrasse 8.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.

Lične in cenene žične mreže

pletene s stojem iz najboljših v ognju pocinkane žice za OGRAJE VRTOV IN DREVESNIC, vsake vrstne ŽIČNE TKANINE iz železne, pocinkane in medene žice za STROJE, MLINE IN OKNA, ELASTIČNE POSTELNE MREŽE iz galvanizirane žice na lesenem okvirju v različnih velikostih, raznovrstna SITA, REŠETA in razne LESENE IZDELKE (umirobo) za hišno in kuhinjsko uporabo izdeluje in dobavlja po najnižjih dnevnik cenah.

EVGEN IVANC, Sodružica Slovenija.

tovarna žičnih tkanin in pletenin, trgovina s sitarskim in lesenim blagom

Zahtevajte ponudbe in ilustrirani cenik brezplačno!

„KORANIT“

zajamčeno pravi asbestni skrilj za kritje streh.

KORANIT ne premoči, ne odzebe, se ne lomi in ne trga, je popolnoma siguran proti ognju, toči in viharju, tehta na 1 m² samo 12 kg, je neomejeno trpežen, je boljši kakor vsi eterniti, je najboljša in najcenejša streha ker ne potrebuje nikdar popravil.

Fran Hočevar

ŽIROVNICA, (Moste), Gorenjsko.

Čudili

se tudi Vi bode te nizkim cenam, po katerih se prodaja: suknjo, volno, platno, cefir, modrovina, flacovina, robci in sploh

vsa manufakturna roba v veletrgovini

R. STERMECKI, CELJE,

katera dobiva stalno velikanske pošiljatve robe direktno iz prvih svetovnih tovarn — Zahtevajte cenik.

Vinometre „Bernador“ — Asbeste bombaž in prašek — Eponit — Francosko želatino — Lipovo oglje Marmornat prašek — Modro galico — Natrijev bisulfit — Ribji mehur — Špansko zemljo — Tala — Žveplo v prahu — Limonovo kislino — Vinsko kislino — Sodo bicarbono — Strupa proste barve itd. ima v zalogi po najnižji ceni

drogerija ANTON RANC

Ljubljana, Židovska ulica 1.

LJUDSKA POSOJILNICA

v Ljubljani

(v lastni hiši tik za frančiškansko cerkvijo)

obrestuje hranilne vloge po

5%

KOSE

prima avstrijski produkt, i

BRUSOVI

uz originalne tvorničke cijene

kod

„ORBIS“ d. d.

Zagreb

Paromlinska cesta 1.

Telef. 10 i 1230. — Telegr. „Orbis“